

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Pretului

pentru Sibiu pe 1 anu întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu postu în lastru lu monarchiei pe 1 anu întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — în străinatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Orice inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a si a treia câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usuru prin asemnatiunile postei statului, adredate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 3.

Sibiu, 10/22 Ianuariu 1879.

Anulu II.

Romani'a si Russi'a.

(Urmare si fine.)

VI. Invasiunea trupeloru russesci înainte de a trece conventiunea si prin camerele Romaniei, proclamatiunea, despretiulu ce arată muscalii cătra tierra, guvernul si Domnu, au produsu în Bucuresci iritatiune mare. Romanii începura se vedea mai limpede si se se convinga, că în adeveru tractatele de confederatiuni închiaiate de cei mici cu cei mari si tari, sunt nesigure. De altumentrea care tractate sunt sigure? Nici unele, sau celu multu acelea, care sunt tinute si respectate de frica reciproca. Acuma romaniloru le mai remase, ca pe viitoriu se faca apellu la lealitatea si cavalerismulu imperatului Russiei. Mai tardiu s'a vedintu, că si aceea speranta a fostu cu totul desierta.

Intre acestea Romani'a — oficiale, adeca guvernulu si organele sale au credintu, că binele patriei cere deocamdata, că conventiunea închiaia cu Russi'a se fia executata cu fidelitate, ceea ce s'a se intemplat în consciintia. Muscaliloru inse nu le-a pasatu de conventiune. Plansoriile venia din toate partile asupra brutalitatiloru armatei, comandantele supremu inse respundea, că elu nu avuse timpu se informadie pe generali si coloneli despre închiaierea conventiunii. Dara si mai tardiu, unele puncte ale conventiunii au fostu calcate de cătra muscali fora picu de scrupolu, precum de es. legea monopolulu de tutunuri. Celu care le calca, era în lini'a prima însusi fratele imperatului.

Cu toate acestea, romanii primira pe țarul Alexandru II în patri'a si capital'a loru în modu foarte stralucitu si chiaru simpaticu, laudandu întieptiunea, bunatatea, generositatea si iubirea lui de dreptate. Nimicu nu le-a folositu, ci au trebuitu se audia preste pucinu din gur'a muscaliloru dicindu-li-se curatu: Suntemu decisi se ve luamu Basarabi'a. Adeca acéstă era calea muscaliloru care i ducea preste Dunare, că se spoliedie mai antaiu pe romanii. Asia fu platita politic'a romanésca de sentimentalitate. Atunci inse romanii isi resfransera manecile până în cote si în Maiu 1877 proclamara în unanimitate independenti'a patriei loru fora a mai întreba, pôte a dieca ora pe Europ'a si cu atutu mai pucinu pe Russi'a. Acelu pasu decisivu ilu facura romanii cu atutu mai virtosu, că ei isi castigasera informatiuni pozitive si exacte despre scopulu Russiei de a face din cestiunea independentiei Romaniei unu obiectu de specula, că se dica adeca la timpulu seu: Ve recunoscun independenti'a, ve iau inse că pretiu alu bunavointiei mele Basarabi'a. În acelea momente muscalii se simțirea pacaliti reu de cătra romanii si în quartirulu generalu m. duce Nicolae si generalii nu si mai potea ascunde mani'a loru. De aci se explica si tonulu moiesc alu notei amerintiatorie esite din pen'a consiliariulu de statu Nelidoff. Cei carii cunoscun toate antecedentiele, sciu bine, că proclamarea de independentia nu era îndreptata contra Turciei, ci contra Russiei.

În acelea dile inse muscalii era siguri de victori'a loru; de aceea ei refusa orice cooperatiune militara a romaniloru, era Nelidoff dise curatu, că pasulu celu de antaiu alu Romaniei preste Dunare desfiintiedia conventiunea. Guvernulu romanescu érași credea, că participandu la acea campania, va castiga unele folose sigure pentru tierra; voiá inse a conserva în totu casulu individualitatea armatei romanesci. Diplomati'a russesca speculá si asupr'a acelei dorintie, că în casu de asia, se o póta pune de conditiune, buna ora camu asia: Ve lasamu se participati la campania preste Dunare, sub conditiune inse, că se stergemu din conventiune punctulu ce ve asigura integritatea teritoriulu vostru.

Asia stá caus'a Romaniei facia cu Russi'a, pre candu capritiós'a Bellona isi întorse dintr'odata faci'a de cătra armat'a russesca. În Asi'a si în Europ'a muscalii batuti infricosiatu, catastrofa cea mai cumplita si rusinósá se pareá a fi la usia. În acelea momente de periculu supremu, pre candu armat'a russésca fugea mancandu pamentu de inaintea

lui Osman pasia si pre candu însusi țarul era în periculu de a cadé în captivitate turcesca, în quartirulu seu generalu comandantii isi adusera aminte de armat'a romanésca, batjocorita si urgisita de ei. Atunci fu candu marele duce Nicolae ca comandantele supremu telegrafá principelui Carolu I urmatoriele cuvante în veci memorabili: „Veniti în ajutoriulu nostru, treceti Dunarea pe unde voiti dumneavóstra, cum voiti dvóstra, sub ce conditiuni voiti, numai se veniti iute, că-cu Turcii ne cufunda.“*) Romanii, totu ei generosii, alergara întru ajutoriulu muscaliloru strimtorati, fora a le pune nici-o conditiune**). Romanii adeca era convinsi, că prin acelu actu cavalerescu si de raru devotamentu, voru fi în stare se exercitedie óresicare presiune morale asupr'a Russiei si se o silésca în modulu acesta, că se tina de sacra conventiunea din 16 Aprile 1877. Romanii s'au batutu la Plevna pentru independenti'a si integritatea teritoriulu loru, nu contra turciloru, ci candu cauti bine, contra russiloru.

Ací ne permitemu a reflecta pe eminentele auctoru alu memorandumulu la unele adeveruri cunoscutu si dsale foarte bine. La casulu trecerei armatei romanesci preste Dunare se pôte aplica prea bine fabul'a Lupulu si Barz'a (ciconia), candu acéstă rogata de lupu, ajutata de gitulu seu celu lungu, îi scóse osulu ce i setese în gutleju, éra candu isi ceru onorariulu de medicu, lupulu îi dise: se mi multiamesci că nu ti remase gutulu între falcile mele. Mai avemu inca si alta inventiatura milenaria, hereditata prin toate generatiunile, că adeca cei mari si tari se supara foarte, ori-candn cei mici le aduc aminte de vreo binefacere sau ajutoriu ce le voru fi facutu acestia. Ajutoriulu datu de cei mici la cei mari, acestora le place a lu numí datoría; din contra, ceea ce facu ei pentru cei mici, numescu gratia. În fine, classic'a sententia a lui Tacitus: Id proprium est ingenii humani, odisse quem laeseris, se pôte aplica prea bine si la relatiunile mai noue din Romani'a si Russi'a, precum si la nenumerate casuri din viati'a privata, pentru-că în adeveru asia este: Celu care te-a vetamatu pe tine de mórte, totu elu te uresce de mórte, candu dupa legile moralei si ale umanitatiei ar urma, că elu se ti se róge de ertare. Pe romanii îi urescu toti, pentru-că toti iau vetamatu de nenumerate-ori si în mii de moduri. În dilele nóstre ur'a contra poporulu romanescu deveni cu atutu mai intensiva si inversiunata, cu cátu elu face progresse mai frumóse pe calea civilizatiunii. Acestea progresse sunt calificate ca hostilitate, prin urmare că unele ce aru meritá ura si persecutiune. Curatu s'a scrisu si cititu, de es. aici în Transilvani'a, chiaru si în Septembrie anulu trecutu: „Nu voimu se audimu de cultura si civilizatiune romanésca, nici nu potemu suferi cá sciintiele se se cultive în limb'a romaniloru.“

Restulu Memorialulu este una critica apriga a tractatulu de St. Stefano, scrisa din punctu-de vedere nationale romanescu, cum si europénu; dara parte mare din argumentele aduse fiindu cunoscutu din alte publicatiuni, noi închiaiemu cu atutu escerptele si comentariiele nóstre, de a caroru repetire amu dorí că se nu mai avemu trebuinta, ne tememu inse că o vomu mai avea.

Care a fostu portarea serbiloru cu romanii din Banatu si din alte tinuturi?

(Urmare.)

Tendenti'a de desnationalizare si respective a elementulu romanu n'a succesu serbiloru nici în

*) În textulu originale: „Venez, à notre secours, passez le Danube où Vous voulez, comme Vous voulez, sous quelles conditions que vous voulez, mais venez vite, car les Turcs nous abiment.“

**) Generositate! Da, curatu asia facura si romanii de dinóce în a. 1848 candu era p'aci cá se se pèrda Transilvani'a, ei se aruncara cu micu cu mare între sabii, glontie si flacari, fora nici-o conditiune. Asia si în anulu 1863/5 candu cu cestiunea integritatii monarchiei, au mersu unde au fostu chiamati, érași fora conditiuni.

butulu celoru mai crâncene terorizari comise facia de romanii; precum asemenea tendentia de germanizare n'a succesu nici nemtiloru, si precum dóra va ferí bunulu Ddieu cá se nu le succeda nici compatriotiloru unguri, astadi domni preste toate celelalte nationalitati din acéstă patria comuna.

Au fostu ce e dreptu, multi dintre carturarii romanii momiti, sedusi si prinsii în cursele serbiloru de a-si schimosi numele orginei familiei romanesci, acatiandu-i terminatiunea serbéscá, d. e. Albu trebuiá se-si acatia unu „ici“ ca se fia Albiciu; Arsa în Arsici; Barbu în Barbuloviciu; ma până la ridiculu pre bietulu Ciuparca ilu facia Ciupercoviciu; pre Furcu în Furcoviciu, din Pascu — Pasculoviciu séu Paschieviciu, — si din Ursu — Ursovicu, — si asia mai departe, până si pre Olariu ilu silira a-si scrie numele Olaroviciu; ér cáti nu se supuneau, vai de capulu loru, cá-cu nu poteau fi popi nici dascali, sau în alta functiune. De altmintrea raru va aflá omulu si astadi dinte multimea de preoti si alti individi de inteligintia, care se-si mai aiba numele originalu romanescu. Mai toti dupa connume la aparitiune aru fi se fia serbi, ceea-ce inse nu stá: cá-cu dupa faptele lor, toti — cu unele pucine esceptiuni — s'au manifestatu de ceea-ce sunt dela natura si instinctu, adeca romanii adeverati.

Este caracteristica acéstă aparitiune mai vertosu în adunările bisericesci „sinóde, congresse etc., candu aude omulu multime de nume serbite, d. e. cum sunt — afara de vr'o 2—3 insi, ale tuturoru protopopiloru nostri banatieni, ale caroru simțieminte nationali nu se potu trage la indoiéla, de si la unii urmele spiritulu serbescu de servilismu si acum'a totu se mai cunoscun, atutu în familia cátu si în societate.

La serbirea preotiloru nostri sub timpulu comuniunii ierarchice, au contribuitu mai cu séma „casatoriile loru cu fiice de ale serbiloru!“ Cei mai multi dintre popii si ici colé si dintre dascalii nostri de pe acelu timpu, constrinsi de impregiurari, si-au luat de socii fete de serbi. În Versietiu până la despartirea romaniloru de ierarchi'a vitrega serbéscá, era si teologi'a romana coordinata celei serbesci, unde tenerii nostri resolviti la carier'a preotiesca petreceau trei ani. Se scie că în acestu orasiu elementulu serbescu este dominante dela Vladica până la opinca; acolo s'a datu ocaziune teologiloru nostri a se asimilá si familiarisá cu coreligionarii serbi, a face cunoscintia cu ficele lor si ale luá de socie.

Cu aceste casatorii se facea monopolu formale; déca unu teologu romanu au apucatu odata într'o familia serbéscá a fi în viptu si quartiru, a trebuitu în scurtu timpu se se silésca a inventiá serbesce. Cati sunt de aceia, cari candu au intratu în teologia nici unu cuvintu n'au sciutu serbesce, dar venindu acasa pe timpulu ferieloru, au suprisu pre ai sei vorbindu cá la culesulu vieloru în Versietiu, adeca serbesce. Nu e nici o mirare dar, cá multi dintre acei „bogoslovi vlaschi“ — cum îi numeau serboi-cele, s'au indulcitu cu spiritulu familiaru serbescu. Absolvendu cursurile teologice, bietulu candidat preotie era si candidat de mire, cá-cu parintii fetei la cari a locuitu teologulu, mi ti-lu tineau bine de guleru, mergeau la vladic'a si-i descoperiau „cum s'a inchilcitu bogoslovulu cu fic'a lor etc. etc.“

Este de prisosu a mai insirá si altele; destulu cá prin aceste apucaturi si cei mai innocenti au cadintu în cursele serbesci, cari cu orice pretiu voiau se 'si marite ficele dupa popii romanesci. Smeritii vladici îi sprigineau prin întervenire despótica, dandu-li bietiloru teologi se pricepa, cá numai asia 'i va popi, déca voru luá de socii pre atari fete serbesci; ér dupa-ce 'si legau capulu cu ele casatorindu-se si se duceau cu rogarea la vladic'a se-i popésca, li se dicea verde: „cá da si mii'a, capeti popi'a cu singeli'a! Asia si nu altcum au fostu pre atunci. Cine se va indoi,

i se potu aretá cu degetulu casuri concrete la popi de aceeași sórte, cari si astadi se mai afla in víetia.

Unde a pusu odata o serba pitiorulu intr'o familia romanésca, acolo s'a incuibatu curendu si spiritulu serbescu, cá-ci serb'a de sí scia romanese, totusi odata cu capulu nu voiá se scóta unu cventu romanescu din gura, ci conversatiunea cu barbatulu ei erá numai serbésca, se întielege pentru cá in cas'a parintiloru ei nici o vorba buna despre romani nu audisa, ci numai injurii triviale, poreclivi batjocurítorie, de care serbii totdeun'a la ori ce ocaasiunú isí spurcá gura, cum sunt buna-ora epite-tele de lotru (lopov), hotiu (pustaiea) spendiuratoria (obesieneacu), nimenea (nitcovu) si altele demne de caracterulu loru, si ce a fostu mai dorerosu erá lasitatea si poltronari'a romanului cá barbatu, cá-ci fiindu popa ori dascalu, subordinatu vladicului serbescu, de fric'a urmariloru rele, vrendu nevrendu le suferiá tóte dela o femeia, pre carea séu pe-ccatele lui, séu sil'a morala iau adus'o in casa, ca se carmuiesca si batjocuresca pre toti membri familiei.

Dorerosu este, cá si astadi, dupa emanciparea nóstra de serbi, se afla unele familii de ale preiiloru si invetiatoriloru romani, unde femeia serba duce rolulu dictaturei in casa si unde limb'a de conversatiune este cea serbésca, adeca a femeiei.

Impregiurarea acésta ne indreptatiesce se credem, cá capii acestoru familii nu ambla pe petióre bune sanetóse; nu 'si cunosc demnitata de barbatu si superbi'a nationala. Cunoscemu din contra familii inteligente romane, unde totu asia barbati si-au luatú socii de serbu, dar acelea n'au cutediatu se 'si aróge rolulu de domnia si propagare a limbei serbesci, ci au vorbitu in limb'a barbatului, care a sciutu cum se faca din ea adeverata consorta romana asia, incátu in scurtu timpu s'a manifestatu de cea mai zelósa si brava romana.

Acésta a inghimpatu si separatu fórte pre serbi; ei nu mai avea ochi buni se védia pre acelea femei; lamentau susu si tare, cá romanii li desnationaliséza sistematicu seculu femeiescu, ceea ce ar fi rusine si periclu pentru intrég'a serbime; cá-ci déca li succede romaniloru a renegá ficele serbe, atunci acésta renegare va strabate pána si la popuru serbescu, pre care hotii de romani ilu voru atrage la sine, si víitóri'a generatiune serbésca cu incetulu va peri.

Ur'a si si resbunarea serbiloru asupra romanului ajunse a fi atátu de intensiva, incatu déca vedeau cá ficele loru maritate dupa romani se acomodeza spiritului si datineloru familiei romane, le respingeau si anathemisau batjocurindu-le cu epitelulu de „Viasc'a puvarca“ — adeca romanese „imputita romanésca etc.“

Pruncii nascuti din acestea casatorii, de regula se cresceau in spiritulu mamei loru, si devenindu corciture, candu se faceau maturi prin scólele serbesci din Carlovétiu, esiau de acolo serbi mai incarnati decâtú cei puritani. Simtiementele nationali romane dela tata se stingeau cu totul, si déca acela cu timpulu si prin impregiurari se mai poté redesteptá in dinsii, se potea considera ca minune.

Omnipotenti'a femeiei de nationalitate straina se manifesta si la alte elemente; asia d. e. este sciutu, cum facu unguróicele unde apuca intr'o familia romana, in sinulu careia tocmá asia se transplatéza, viresce si incuiba limb'a si spiritulu magiaru, cá si alu femeiei serbesci. Dar totusi este óresicare diferentia intre acésta analogia. In privinti'a acésta femeia de nationalitate germana este mai toleranta si déma de lauda. Esemple viue ni se aréta in multe familii romane de prin diferite orasie, cum ele, dupa unu timpu scurtu alu casatoriei isi insusiescu cunoscinti'a deplina a limbei barbatului asia, cá invetiand'o cu ajutoriulu dictionariulu si cu o predilectiune admirabila, o si uséza cu preferinti'a in conversatiune cu barbatulu si intrég'a familia; pruncii si i cresce in limb'a si spiritulu romanescu. Cunoscemu de acestea femei, aduse cá socii prin tenerii nostri cari au studiatu la universitatile din Germani'a, si acelea se manifesta cu superbia de mame adeveratu romane.

Am aretatu numai, cum o faceau si patiau popii nostri romani cu femeile loru serbe; dar se vedemu cum se intemplá asemene nefericite casatorii si printre popuru nostru in acelea comune, unde locuescu mestecati cu serbii.

(Va urmá.)

Revista politica.

Sibiu, 21 Ian. st. n. 1879.

O seire colportata de cátra diariulu „Neues Wiener Tageblatt“ voiesce se scie, ca in consiliulu militariu s'ar fi decisu, cá in curendu regimentele de linia si de

reserva aflate in provinciile ocupate se fia rechemate in patria si inlocuite prin altele, care inca n'au luatú parte la campania din „Austri'a noua.“ Intre acele regimente, care voru fi indreptate spre provinciile ocupate se numescu si acelea, care se afla sub comand'a generalatului din Sibiu. Acésta se scie, de si nu ne-asteptata, totusi a facutu o impresiune fórte mare, nu numai asupra cercuriloru curatu militare, dará inca si asupra intregéi poporatiuni, de órece este cunoscutu, ca regimentele de linia, care se afla garnisonate in Transilvania sunt totu-odata acele regimente, alu caroru districte de recrutare si intregie este marele principatu alu Transilvaniei. Paralelu cu conferintiele consiliulu de generali au decursu in Viena si o serie de consilii ale cabinetului comunu sub presiedinti'a Maiestatii Sale a Imperatului, la care au luatú parte si ambii prim-presiedinti ai cabineteloru dualistice. Ce se va fi decisu in aceste consilii, nu ne este data noue a sci, de aceea ne si dispensamu de a inregistrá tóte acele sciri si combinatiuni vage, care circuléda in press'a ambeloru capitale.

Situatiunea parlamentara este inca totu obscura. Érasí se dice, ca dupa ce Reichsratul din Viena va ratificá tractatulu dela Berlinu, ceea ce se asteptá pe diu'a de sambat'a víitóre, se va denumi sub presiedinti'a bar. Depretis, unu ministeriu de functionari superiori, care dupa ce va fi condusu alegerile, apoi va face locu unui ministeriu Hohenwart.

Diariulu „Deutsche Zeitung“ inregistrandu aceste sciri in revist'a sa din 15 l. c. pentru care a fostu si confiscata, dará pe care o citéda „Pester Lloyd“ Nr. 11 editiunea de séra, din care estragemu si noi pasagiulu de mai la vale, le insotieste cu urmatórele cuvinte: „Din mai multe parti i se confirma lui „Tagespost“ din Gratz, cá numele noului ministru-presiedinte alu cabinetului austriacu va causá o mare surprindere partidei constitutionale. Cei initiati se ferescu a tradá acestu nume, pentru-cá, precum dicu, publicarea lui prea tempurá ar potea pune in cestiune esistentia noului cabinetu. In cátu ne privesce pe noi, apoi cea surprindere anuntata o asteptamu cu mare liniste sufletésca. De si in Austri'a sunt tóte possibile, dará totusi cercurilú competente ar face fórte consultu, cá se se cugete bine mai inainte de a încercá ce surprindere in directiunea unui experimentu federalisticu, de órece poporaloru Austriei inca le ar potea veni gustulu se le faca o surprindere.“

Caracteristice pentru starea actuala a lucrurilor sunt si cuvintele deputatulu bar. Walterskirchen, care luandu parte la desbatere asupra tractatului din Berlinu intre altele dice si acestea:

„Eu nu sunt amicu alu absolutismulu, dará declaru, cá elu mi-ar convenicu multu mai bine, decâtú o astfelu de comedia a unui pseudo-constitutionalismu, care se radiema pe neadeveru si amagire si care isi permite a intrebuintá fatia de propriele corpuri reprezentative nisce maxsime, care sunt eschise din relatiunile cu poterile streine.“

In tempulu celu mai scurtu se astépta finalisarea si incheierea definitiva a tractatulu de pace între Turci'a si gubernulu russescu. Sunt fórte multi, cari se temu cá publicanduse stipulatiunile acelu tractatu, Europ'a va fi totu asia de multu surprinsa, cá si prin acelea ale tractatulu dela San Stefano.

Din Franci'a se semnalésa o crisa de cabinetu, care ar implicá totu-odata si o crisa a presiedintiei republicei. Caus'a se dice a fi diferentiele ce s'ar fi nascutu asupra programei politice între cabinetulu Dufaure si maiortitatea partidei republicane.

Romani'a.

Diu'a de 1 Ianuariu la Palatu. Luni, diu'a de anulu nou, A. S. R. Domnulu, incongiuratu de cas'a sa civila si militara, la orele 10 si jum. de diminetia, a asistatu la servitiulu divinu, oficiatu de I. P. S. S. Mitropolitu Primatu, asistatu de inaltulu cleru, in biserici'a Mitropoliei, fatia fiindu d-nii ministri, inaltele corpuri si oficiari de tóte gradele.

M. S. R. Domnulu, dupa oficiulu divinu, a trecutú inainte trupeloru, compuse de detașamente din tóte corpurile garnisoniei si din guard'a orasianésca urandule „multi ani“, la care trupele au respunsu prin entusiaste strigari de „se traiésca Maria Sa.“

Dupa defilarea trupeloru, Altetiea Sa Regala a mersu in apartamentele Mitropolitulu Primatu, unde Inaltu Prea Santia Sa a esprimatu mai anteu felicitarile din partea inaltulu cleru, urandu Mariiloru loru Regale ani multi si fericiti. Apoi d. ministru D. Sturdza inlocuindu pe d. presiedinte alu consiliulu, care se afla in concediu, a rostitu nrmatórele cuvinte din partea gubernulu;

„Prea Inaltiate Dómne, Depuncemú la piciórele Tronulu Mariei Tale Regale felicitarile nóstre cele mai respectuóse si cele mai calduróse cu ocasiunea inceputulu anteiulu anu nou in er'a independintiei recuperate.“

„Tie, Maria Ta Regala, si generatiuniloru care mai bine de o jumetate seculu au lucratu, datoresce tíer'a acésta victoria nationala.“

„Se traiesci si se domnesci ani multi si fericiti, cá se vedi consolidata pentru totu'd-a-una renascerea patriei implantandu-se in anemele fia-carui cetatienu simtiementulu datoriei si alu devotamentulu celoru mai nemarginite cátra tíera si cátra suveranulu ei.“

Inaltitea Sa Regala a bine-voitu a responde: „Sunt fórte miscatu de simtiementele calduróse ce mi esprimati. Se dea Dumnedieu cá anulu in care intramu se fia plinu de fericire si de prosperitate pentru scump'a nóstra patria. Ne mai remanu si in anulu acesta multe dificultati de invinsu; inse, unindu-ne cu totii, suntu sicuru cá vomu trece preste densele si

vomu asicuré astu-felu Romaniei o pacinica desvoltare. Compețu si in víitoru pe concursulu d-vóstre.“

In acea di, unu numeru fórte considerabile de persóne din tóte starile societatií s'au grabitu a esprima felicitarile loru cátre Altetiele Loru Regale, prin inscriere la Palatu, si o multime de depesie au fostu primite din tíera si strainetate. „Romanulu.“

Bucuresci 7/19 Ian. (Estrasu din corespondentia privata.) Din anale societatií academice abia a esitu tom. II pe an. 1877, care e mai voluminosu decâtú ori-candu alta-data; audiú inse cá si tom. I din a. 1878 este gat'a. Credu cá lu veti primi si dv. De candu inceputu criticile literarie, incepu si carturarii nostrii a se ocupá mai de aprópe de lucrarile societatií academice, alaturea cu sotisele slaviloru.

In catu pentru decoratiunea Crucea Elisabeta acordata dómneloru, care au bine meritatu de patria si natiune prin ingrigirea si ajutorarea soldatiloru raniti, Monitorulu ofic. publicá a dou'a lista multu mai lunga decâtú cea din Decembre. Ne cunoscéndu eu bine si nefindu in stare se alegu pe dómnele din partile dv., nu pociu face mai multu, decâtú se ve trimitu unu exemplariu, mai alesu cá unele nume mi se paru tiparite reu; dv. le veti rectificá mai usioru. In totu casulu dela dv. sunt prea pucine, candu din Romani'a sunt cu sutele. Mi se spune cá dela dv. nici o dama nu a cerutu decoratiunea asia cum se prevede in statute; si asia câte se coprindu in listele esite pana acuma, au fostu recomandate unele dela Crucea rosia, care se ajută si cu interesant'a brosiura a dómnei Judita E. Mace-lariu, cunoscuta cá dama plina de ánima si devotamentu, altele au fostu recomandate de cátra unii barbati de acolo, cunoscuti in cercurile superiori ale societatií nóstre dupa renumele loru din trecutú etc.

(Dela Red.) Pre cátu cunoscemu noi familiile nóstre, aflamu in adou'a lista din „Monitoru“ dómne decorate cu Crucea Elisabeta si anume dómnele: Carolin'a soci'a prea déma a protopopulu Simionu Balintu dela Rosi'a din munti. Sevasti'a Jacobu Murasienu dela Brasiovu (sócr'a maiorulu Groza, unulu din eroii dela Plevna). Elen'a, soci'a protopopulu Joanu Tieranu dela Lipova in Banatu. Maria soci'a protopopulu si direct. Joane Hanea, nasc. Badila din Sibiu. Mari'a soci'a propriet. Iliesiu n. Sandoru dela Clusiu. Victori'a C. Juga nasc. G. Baritiu dela Brasiovu. Mari'a soci'a advocatulu Parteniu Cosma, n. Romanu in Sibiu. Aureli'a soci'a propriet. B. Iurca, n. baronessa L. B. Popu din Sarasesu in Marmatia. Joana soci'a judecatoriulu r. Joanu Badila, n. Dim. Moldovanu, in Sibiu. Ana, soci'a dr. de med. Joanu Moga n. Jacobu Bologna in Sibiu. Domnisiór'a Elena, fic'a dlui proprietariu si deputatu diet. Geor. Popu in Basesci (Ilyesfalva, comit. Selagiului). Dómna Proca din Rosnovu (numele din botezu din eróre este omisu). De va fi rémasu vre-unu nume din acésta lista pentru necunóscerea familiiloru respective, nu putem se scimu. Rectificari primimu cu tóta placerea.

Corespondentie particularie ale „Observatoriulu“.

Sibiu, anulu nou 1879. In adunarea gen. a Assoc. transilvane tienute anulu trecutú la Simleu, dupa cum se scie, s'a decisu sistarea foiei Asociatiunei, cu adausulu, ca pe víitoru se appara in alta forma, nu in cea de pana acum. Pána candu deci publiculu va fi in placut'a positiune d'a se informá despre agendele Comitulu din organulu propriu alu Asociatiunei, nu va fi de prisosu a raportá despre unele lucrari de inportantia ale comitetulu.

Obiectele mai insemnate din cele dóue siedintie ultime, tienute la 3 si 11 Jan. au fostu:

a) ajutóriele pentru meseriasi oferite de cátra soc. „Transilvania“ din Bucuresci. In urm'a invitareí soc. „Transilvania“, comitetulu assoc. nóstre a scrisu concursu si dupa aceea a alesu optu elevi de meseria, acordandu fia-caruia câte 25 fl. la anu pe tempulu cátu va servi, cá invetiacelu. „Transilvania“ pune acum in dispositiunea comitetulu sum'a de fl. 400. Intre-candu prin urmare din sum'a acésta, fl. 200 comitetulu decide, cá se se escrie de nou concursu pentru alti optu elevi.

Atragemu atentiunea inteligentiei nóstre de pre la tíera, cá oferindu se acésta ocasiune favorabila, se indemne pe tieranii nostrii a'si dá copii la totu felulu de meserii, cá-ci „meseri'a este braciarea de auru“, dice proverbulu.

b) cestiunea despre espunerea de producte si manufacte cu ocasiunea adunarii generali a assoc., ce se va tiené in anulu acesta la Sighisióra. In urm'a unei hartii adresate comitetulu din partea sub-despartimentulu de acolo, cestiunea se iá la desbatere si prevediendu-se piedeci nevinvingibili, comitetulu iá conclusu, cá espositiunea proiectata se se amane pána la alta adunare, eventualu pána la cea urmatóre tienenda aci in Sibiu.

c) publicarea noului organu alu asociatiunei. Cestiunea acésta este de cea mai mare inportantia. Inainte cu 11 ani, candu aparú „Transilvania“ se asigurá redactiunea cu care se insarcinase secretariulu I alu asoc., dlu G. Baritiu, cá materialulu pentru foia va incurge dela membri asociatiunei in abundantia. Cele urmate le scimu. Destulu cá in siedinti'a I nu se poté aduce nici o decisiune in meritu, ér' in a dou'a secret. II dlu dr. Hodosiu, fece urmatórea propunere:

1. Foi'a periodica a asociatiunei, prevediuta in statute, va purtá titlulu de: „Annalele asociatiunei transilvane pentru litteratur'a romana si cultur'a poporulu romanu.“

numerosi reprezentanti, si peste 1,500 persoane au fostu facia.

Cu acésta ocaziune mai multi straini de distinc-tiune au fostu presintati A. S. Regale Domnului de catre d-nii siefi ai missiunilor diplomatice respective.

Dantiulu a inceputu la órele 11 si a fostu din cele mai animate. La óra 1 s'a servitu supeulu in sal'a cea mare de pranditu, la care A. S. R. Domnulu a luatu parte cu dómnele si domnii invitati.

M. S. R. Dómn'a, inaintea supeului, s'a retrasu in apartamentele Sale.

Dupa supeu a inceputu cotilionulu, la care M. S. R. Domnulu a privitu catva tempu si apoi s'a retrasu. Balulu a mai continuatu pana dupa órele 4 si a stralucitu prin cea mai via animatiune, precum si prin nume-rulu insemnatu de persoane din tóte positiunile sociale, cari s'au grabitu a aduce felicitari si a dovedi iubirea si devotamentul loru pentru Aletiele Loru Regale. — Monitoriulu. —

(Necrologu.) Blanc'a Triffu nasc. Nemes cá socia, cu fii sei Blanc'a si Alesandru Triffu; ved. Mari'a Triffu nasc. Popu cá mama, Emericu Nemes advocatu cu soci'a sa nasc. Susanna Kemény cá socrii inpreuna cu fiii loru Gavrilu Triffu prof. prep. in Zelau, Giorgiu Triffu locotenente la honv. in Lipsi'a, Teresi'a Popu nasc. Triffu, Juliann'a Tarti'a nasc. Triffu, Rosali'a Bui'a nasc. Triffu, Aureli'a Buci'a nasc. Triffu, Elen'a Triffu si Titu Triffu stud. gimn. cá frati si sorori, cu anima franta de dorere anuncia mórtea pré iubitului loru sociu, respective tata, ginere si frate Joanu Triffu, advocatu in legile comune si cambiali, si membru alu comitetului comitatensu, intemplata in Bai'a-mare, la 17 Ianuariu st. nou sér'a la 8 óre, in etate de 31 ani, in alu 4-lea anu alu carierei sale advocatiale si alu fericitei sale casetorie, dupa unu morbu de 9 zile. Remasitiiele lui pamentesci au fostu astrucate in cimeteriulu gr. cat. din Bai'a-mare, la 19 Ianuariu 3 1/2 óre dupa média-di, dupa ritulu gr. cat. Repaosatulu, cá sociu a fostu de modelu, cá crestinu, aperatoriu alu credintei adeverate si veneratoriu alu de-aprópelui seu, cá advocatu devotatu adevérului, cá romanu, interesatu de binele poporului si cá amicu, pastratoriu alu sinceritatii si cordialitatii. Iu-jelescu afara de consangeni, si amicii intimi si cunoscutii nenumarati ai sei. Bai'a-mare, 18 Ianuariu 1879. Fia'i tierin'a usióra si memori'a eterna!

(Invitare) la serat'a literaria-musicala urmata de petrecere de dansu, care se va arangea de Junimeea Romana din B.-Pesta, in 12 Febr. a. c. cal. nou, in sal'a dela „Grand-Hotel Hungaria,“ in folosulu societatii de lectura „Petru Maioru.“ Cu acésta ocaziune mai multi juni inbracati in costume nationali voru presentá on. publicu in pauza joculu istoricu alu „Calusieriloru;“ ér' corulu vocalu acompaniatu de musica va intregi concertulu cu „Canteculu gintei latine,“ de dlu Vasile Alesandri, music'a de maestro Marchetti. Budapesta, in 10 Ianuariu 1879. Comitétulu arangiatoriu: Juliu cav. de Puscariu, presiedinte alu petrecerii de dansu. Josifu Vulcanu, presiedinte generalu. Dr. Aureliu Babesiu. Dr. Victoru Babesiu. Teofilu Bogdanu. George Creniceanu. Ioanu Dragosiu. Drd. Aug. Dumitreanu. Emil. cav. de Puscariu. Constantinu Radulescu. Octavianu Russu. Greg. Stoiacovicu. Silviu Suciu. Absolonu Todea. Ofertele binevoitóre se primescu cu multiamnita si se voru cuitá pe calea diurnalistica. Bilete de intrare se afla la dlu Dr. Victoru Babesiu, medicu (VIII. Mária uteza 10. II. em.) incedu din 12 Ian. in fia-care di la órele 1—3 p. m.; in localitatea societatii (vácsi uteza 10. III. em. 34. a.) la órele 5—7 dupa miédied; in sér'a petrecerii la cassa. Biletu de persóna: 2 fl. De familia: 3 fl. pentru

dóne persoane, de aci in susu se socoteste cate unu fl. pentru fia-care membru din familia.

(Advocatu nou.) Precum se póte veda si din anuciulu pe care-lu publicamu pe pag. IV d. Demetriu Selageanu si-au deschisu cancelari'a sa advocatiale in Ving'a (comitatulu Temisiórei). I dorimu succesu bunu in nou'a sa cariera.

(Casin'a oficiariloru) din Alb'a-Julia va arangea in decursulu carnevalului si alu postulu-celui mare 14 petreceri, intre cari va fi si unu balu costumatu.

(Emigratiunea din Austri'a.) Dupa datele statistice publicate, in anulu 1877 au emigratu din Austri'a cu totulu 5877 persoane si adeca din Austri'a de josu 66, din Austri'a de susu 19, din Salzburg 13, din Stiri'a 2, din Carinthi'a 5, din Krain 4, din litoralulu istrianu 56, din Tirolu 1902, din Boemi'a 3066, din Moravi'a 377, din Silesi'a 52, din Galiti'a 308, din Bucovin'a 3 si din Dalmati'a 4. Dupa seclu au emigratu 3264 barbati si 2613 femei. Cu pucine esceptiuni tient'a emigratoriu a fostu Americ'a de nordu.

(O noue comedie a d. Hajdeu.) Precum cetimu in diariele din capital'a Romaniei, pe scen'a teatrului nationalu s'au jucatu in zilele trecute cu unu adevératu succesu o noue comedie a d. Hajdeu, ce póta titlulu: „Trei crai dela resaritu.“

(Unu arbore de 4840 ani.) In Californi'a se taiá unu arbore, care trecea de patriarchulu paduriloru din acea tíera. Acestu arbore era cunoscutu sub numele de „betranulu Moise.“ Déca i s'ar potea calculá etatea dupa numerulu cercuriloru concentrice, apoi acestu arbore trebeue se fi fostu de 4840 ani.

Sumariu prescurtatu din materiile publicate in Observatoriu anulu I.

(Urmare si fine.)

Nr. 97. Romani'a si Russi'a, dupa unu memoriulu diplomaticu in 4 articlii (continuatii in a. 1879.) — Romani'a, patriotismulu femelorulu romane. — Revista politica. — Continuari.

Nr. 98 cu suplementu. Trei continuari. — Romani'a, program'a ministeriulu innoitu; aniversare'a Plevnei. — Critice literarie. — Correspondentie.

Nr. 99. Continuari. — Unu nou scandalu in diet'a Ungariei. — Critice literarie etc.

Nr. 100. Cifre fiantiale desperate din Ungari'a. — Éراسi scandale parlamentarie dualistice. — Romani'a, adresele camerelorulu legislative. — Recensiuini de carti. Continuari din Nrii precedenti.

Nr. 101. Arnautii si tier'a loru. — Tiparirea cartiloru sacre romanesci cu litere latine. — Limb'a magiara si limb'a russésca in lupta decisiva. — Discursulu parlamentarulu alu mitropolitulu Mironu Romanulu, in 2 Nri. — Correspondentie in caus'a diecesei romanesci dela Oradea. — Congresulu orientalistiloru.

Nr. 102. Romani din Macedoni'a, Epiru, Tesali'a etc. in 3 Nri. — Unitatea imperiului si armat'a imperiale. — Revista politica. — Romani'a. Impropriarirea insuratieiloru. Sciri diverse interesante.

Nr. 103. Statutul organicu pentru Rumeli'a orientale, si nationalitatele din Ungari'a, paralele. — Contributiunile directe si cumplite restante in Ungari'a. — Revista politica. — Literatura si recensiuine de carti (cont din Nr. 100).

Nr. 104. O voce de Sirena, adeca apelulu diarie-loru rusesci cátra romani, cá se tína cu slavii. — Romani'a, informatiuni asupra starei presente a natiunei si patriei romane, precum si din Dobrogea: era in suplementu: Critica científica de profes. G. Pasca, si unu apellu caldurosu in favórea industriei mici, de preotulu Gr. Cardoso etc. etc.

Preste acestea, in Foisíór'a Observatoriu se afla multime de novelle, novellette si alte piese si varietati din campulu literaturii usióre, destinate pentru a cea parte a lectoriloru si lectórierulu, cari nu se ocupa nici cu politic'a nici cu alte cestiuini grele si serióse, ci pretindu numai lectura de distractiune, la noi cá si la tóta lumea ceealalta. Bibliografi'a (anun-

tiurile de carti) a fostu cultivata asemenea, pre cátu numai a permisulu spatiulu. Critic'a literaria o cere imperiosu starea desvoltarei la care ajunsé limb'a si literatur'a nóstra; dara critic'a ne mai este inpusa inca si din afara, de cátra neimpacatii adversari ai limbé nóstre nationale, cari nu potu se'i suferé cultivarea si fixarea prin regulé si legi dictate de geniulu ei.

Post'a redactiunei.

Resiti'a 11. Cunóscemu acea miseria. Vom dá informatiune publica.

Zelan, 9. Cátu mai curendu.

Borhid, 5 Ian. Nu credemu se aflati fóia care se o publice.

De sub Codru Beiusiului. Adevéruri scrieti asia inse cum e stílisatu, ar stricá multu si n'ar folosí nimicu.

Bucuresci. Librari'a Szöllösy: Dn. R. G. c pe 1 anu. — 26 Dec. v. Odata s'au anuntiati. Ma multe prin posta. — 28 Dec. dela Colintina. Nu cu nóscemu pe acelu tehnicu din Brasiovu. — 27 Dec Pasquilu. Sierpele a sangeratu rodiendu la pil'a d' otielu.

Iasi, 25 Dec. Nici pána astadi.

Craiov'a, 21. Scrisórea DV. veni in 9 zile. Dara in Dobrogea unde, in ce comuna?

Rom'a, 12 Ian. Pléca sau nu, la Constantino-pole? Brosiur'a dela Montpellier ne veni.

Cu Nr-lu I se incepú Anulu II alu „Observatoriu“.

Conditiuile de abonamentu se potu veda in fruntea diariulu.

Pentru mai mare inlesnire a onor publicu cetitoriu si la rogarile ce ni se facura deschidem prin acésta abonamentu si pe Triluniulu Ianuariu—Martiu cu 2 fl. v. a.

Esemplarie complete si legate din cursulu anului trecutú mai avemu nu mai optu. Pretiulu unui exemplariu este de: 8 fl. v. a.

Table: Cursulu monetelor in val. austr. Viena, 20 Ianuariu. Galbinii imperat. de auru fl. 5.53 cr. Moneta de 20 franci „ 9.33 „ Imperialu rusescu „ 9.30 „ Moneta germana de 100 marce „ 57.65 „ Sovereigns englesi „ 12.— „ Lira turcsésca „ 11.— „ Monete austr. de argintu 100 fl. „ 100.— „

Table: Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci). 16 Ianuariu. Obligatiuni rurale din 1864 cu 10% l. 100.25 b. Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8% „ 100.— „ Obligatiune de imprumutu dominiiale din 1871 cu 8% „ 98.75 „ Creditu fonciariu (hipot.) rurale cu 7% „ 91.75 „ Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7% „ 83.50 „ Imprumutulu municipale nou (alu capit.) din 1875 cu 8% „ 96.25 „ Fondulu de pensiuini (per 300 l. a.) cu 10% „ 180.— „ Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5% „ 32.40 „ Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6% „ 85.25 „

Cancelaria de advocatura.

Subscrisulu are onóre a face cunoscutu, cá dela 10 Ianuariu a. c. dupa st. nou a deschisu cancelarie de advocatura in Ving'a (comitatulu Temisiórei), strad' principale Nr. 238 si ofere onorabilelu publicu servitiulu seu de jurisconsultu in tóte afacerile juridice anume in cause de processe civili, urbariali, catastrale si funduarie, clironomii (hereditati, lasaménte), criminal etc.; primesce substitutiuni, comisiuni si interventiuini in ori-ce cause strictu juridice, administrative, fiантиali etc.

In afacerile ce i se concredu, va purcede cu consciintia si punctualitate.

Demetriu Selageanu, advocatu.

(58) 1—3

The'a WILHELM antiarthritica si antirheumatica alui curatitóre de sange spre a se folosi in ori-care anotempu cá singurululu midilocu curatitoriu de sange cu rezultate sigure.

Resultate admirabili sigure. Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Viena.

Unu pachetu, impartitu in 8 dose, preparatu conformu instructiunei date de medicu dimpreuna cu informatiunea despre folosire in diverse limbí consta 1 fl., pentru timbru si pachetare separatú 10 cr.